

Posudek doktorské disertační práce Mgr. Olesa Andriychuka na téma Evropské soutěžní právo a jeho uplatňování v oblastech sportu

Autor si vybral pro svou doktorskou disertaci originální a nové téma z ekonomického hlediska velmi významné, nicméně dosud téměř nezkoumané.

Pojem „oblasti sportu“ je natolik široký, že bylo nezbytné specifikovat jeho obsah. To bylo učiněno v úvodu. Autor se soustředí na sport jako ekonomickou aktivitu a rozebírá „důležité styčné body“ mezi sportem a komunitárním soutěžním právem, včetně práv k rozhlasovému a televiznímu vysílání a práv obdobných.

S ohledem na tento předpoklad je celá práce logicky rozdělena do 4 základních částí. První část pojednává o obecných soutěžních pravidlech ES, jakožto východisku ke zkoumání podstaty problému. Druhá část je věnována oblasti „sportovních práv“ a zohledňuje skutečnost, že sport je (nebo může být) významnou ekonomickou aktivitou, která musí být podřízena soutěžním pravidlům.

Dvě další části práce se zabývají specifickým problémem finančních aspektů médií, která přenášejí sportovní akce veřejnosti (část III – práva rozhlasového a televizního vysílání a část IV – nová komunikační média). Struktura práce je logická a přehledná.

Poznámky k části I:

V úvodním textu autor připomíná základní pojmy komunitárního soutěžního práva. Na str. 32 zmiňuje „ekonomickou aktivitu agentů a hráčů“. *Co je přesně míněno „ekonomickou“ činností? Kdy je tato činnost ekonomická a kdy nikoliv? Toto by mělo být vyjasněno.*

Kapitola 1.7. pojednává o komunitárním právu, týkajícím se elektronických komunikací.

Několik připomínek:

- str. 52: *Vztahuje se skutečně Směrnice na ochranu spotřebitele také na spotřebitele v oblasti sportu?*
- str. 57: Zde jsou uvedeny 3 pojmy: služby televizního vysílání, služby informační společnosti a Směrnice o elektronickém obchodu. *Jaký je mezi nimi přesně vztah?* Autor by měl tuto otázku rozvést v průběhu ústní obhajoby.
- str. 58: Evropské produkční kvoty: Ochranná funkce TVWFD je jasná, *ale v čem spočívá její funkce integrační?*
- str. 59: *Jaký je statut TV kanálu EUROSPORT? Odlišuje se od jiných kanálů?*

Poznámky k části II:

Základní otázka, která musí být vyjasněna (str. 72) je, *zda neprofesionální sport je vyloučen z komunitární úpravy či nikoliv, a je-li tomu tak (jistě ano) v jakém rozsahu.* (Částečná odpověď je uvedena na str. 74 rozhodnutí ESD Dona.) *Existuje pro neprofesionální sport ekonomický kontext?* Dostatečně jasná odpověď na tuto otázku nemůže spočívat jen v tvrzení, že Komise jasně rozlišuje mezi sportem, jakožto rekreací a sportem, jakožto ekonomickou aktivitou (str. 104).

- str. 79: *Jaký je přesný vztah mezi komunitárním a národním právem ve sportovních záležitostech?* Autor říká, že „pokud sportovní pravidla se nevztahují k žádné ekonomické

činnosti, nespádají do oblasti „komunitárního práva“. To je zajisté pravda, ale *spadá sportovní činnost do této oblasti jako taková?*

- str. 80: *Co je míněno pojmem Evropské veřejné právo?*

- str. 81-105 představují výborné zobecnění judikatury ESD, vztahující se ke sportu v této souvislosti.

Poznámky k části III:

Povaha práv k vysílání sportovních akcí je vysvětlována z různých hledisek: ontologického, komerčního a právního.

- str. 111: Zdá se, že aspekty duševního vlastnictví mají jen omezený význam, protože sportovní zápasy nemohou být chráněny autorsko-právně. Klíčovým problémem jsou práva k vysílání sportovních pořadů. Autor se nezmiňuje o velmi praktickém problému, týkajícím se posledního stádia přenosu sportovních akcí k divákům (veřejnosti), který může způsobit velké potíže podle českého práva. Za jakých podmínek může například provozovatel restaurace nebo hostince předvádět veřejně přenos sportovní akce svým hostům, kteří sedí v restauraci, pijí pivo a sledují přímý přenos zápasu? Za zmínku stojí, že možnost sledovat sportovní zápas, přitahuje značný počet zákazníků a přináší nezanedbatelný prospěch provozovateli restaurace.

Část III podává podrobný přehled rozhodnutí Komise a soudů v této oblasti. Rozbor poskytuje tolik podrobností, že čtenář, který se v této oblasti nevyzná, se v nich poněkud ztrácí. Naštěstí je na str. 164 a násl. přehledné shrnutí. Autor činí jasný rozdíl mezi původními nositeli práv a mediálními operátory. Problémy na poli soutěžního práva vznikají při zneužívání dominantního postavení mediálních operátorů (čl. 82 Římské smlouvy). Z tohoto důvodu se judikatura snaží o zúžení rozhodného trhu na jednotlivá utkání, která se považují za samostatný trh. Toto je zřejmě jediný způsob, jak zabránit zneužívání dominantního postavení velkým operátorům.

Část IV:

K této části, která má velmi technický charakter, je velmi obtížné činit připomínky. Bylo by zřejmě *užitečné popsat a vysvětlit „bundling practices“ (forma vázaných obchodů)*, které jsou několikrát zmíněny (např. na str. 181. a zvláště na str. 193 – „special packages“). *Co přesně znamená jednota práv (str. 194)?*

- str. 200: Plně souhlasím s tím, že sport jsou zprávy, ale přenos celé sportovní akce (např. hokejové, nebo fotbalové utkání) je něco víc než pouhá zpráva, protože představuje reportáž, poskytující nejen výsledek, ale také (a to zejména) celý průběh akce - od začátku do konce. Nicméně pouhé výňatky z reportáže, zobrazující rozhodující okamžiky zápasu, já považuji za zprávy, nikoliv reportáž. *Jaký je názor autora?*

Na stranách 211-217 je obsažen stručný přehled závěrů. Nejdůležitějším závěrem, týkajícím se soutěžního práva je, že vázaný prodej práv, který se stal převažující metodou, sám o sobě nemůže být ilegální, s výjimkou excesů (nadměrná exkluzivita, blokování konkurence apod.). V těchto případech se použije čl. 82 Smlouvy ES. S tímto názorem plně souhlasím.

Obecné poznámky k práci:

Doktorská disertace by měla být teoretická a měla by posunout znalosti zkoumané oblasti vpřed. Musím uznat, že oba tyto požadavky zde byly naplněny. Disertant použil velký objem pramenů. Je jasné, že již vyhledávání příslušné literatury vyžadovalo obrovské úsilí, protože zkoumaná oblast je nová a prameny jsou proto dosti vzácné.

Dalším pozitivním aspektem práce je, že podané analýzy jsou založeny na rozhodovací činnosti Komise a komunitárních soudů. To je velmi důležité, protože teorie může být uvedena do praxe pouze rozhodovací činností příslušných orgánů.

Vědecká kvalita této disertace je mimo pochybnost. Disertant podal výborný výkon. I když některé části textu obsahují velmi specializované detaily, které jsou těžko srozumitelné pro čtenáře, uznávám, že tato práce představuje významný krok vpřed při zkoumání této nové oblasti, která je nesmírně komplikovaná a stále se vyvíjející.

Text byl vypracován pečlivě nejen z hlediska svého obsahu a argumentace, ale také z hlediska formálního.

Závěr recenzenta je proto takový, že předložená práce splňuje požadavky na doktorskou disertaci a je doporučena k ústní obhajobě. Navrhuji, aby autor zodpověděl otázky, nebo vysvětlil připomínky uvedené v tomto posudku kurzívou.

Brno, 10. ledna 2008

Prof. JUDr. Vladimír Týč, CSc.

Review of the doctoral thesis of Mgr. Oles Andriychuk: European Competition Law and Its Enforcement in Sport Related Areas

The author has chosen for his doctoral thesis an original and new subject, representing up to now an almost unexplored, but from the economic point of view an extremely important area.

The notion of "sport related areas" is so large, that it was necessary to specify its content. This has been done in the Introduction. The author concentrates on sport as the economic activity and analyzes "major intersections" between sports and EC competition law, including broadcasting and similar rights.

According to this presumption the whole thesis is divided logically into four basic parts. The first part deals with EC general competition rules as the point of departure for the substance of the problem. Second part is devoted generally to the area of "sports rights", taking into account that the sport is (or may be) an important economic activity that must be subordinated to the competition rules. Two subsequent parts concentrate on the specific problem of the financial aspects of the mediums that communicate sports events to the public (part III - broadcasting rights and part IV - new communication media). The structure of the thesis is logical and clearly arranged.

Comments on Part I:

In the introductory text the author remains basic concepts of the Community competition law. On page 32 he mentions the "economic activity of player s agents". *What is exactly meant by the "economic" activity? When the activity is "economic" and when not?* This should be clarified.

Chapter 1.7 deals with the Community law on electronic communications. Several comments are made here:

- Page 52: *Does the Consumer Protection Directive really relate to the consumer protection in the field of sports?*
- Page 57: Three notions are mentioned here: TV broadcasting services, information society services and Electronic Commerce Directive. *What is the exact relation between them? The author should elaborate (give details) on this matter during the oral defence of the thesis.*
- Page 58 - European production quotas: The protective function of the TVWFD is clear. But *in what consists its integration essence?*
- Page 59: *What is the status of EUROSPORT TV channel? Does it differ from other TV channels?*

Comments on Part II:

The basic question that should be clarified (page 72) is *whether the non-professional sport is excluded from EC regulation or not, and, if it is the case (certainly yes) in what extent.* (Partly the answer can be found on page 74 - ECJ Dona case.) *Is there any economic context for the non-professional sport?*

A sufficiently clear answer is not given only by the assertion that the Commission makes a clear distinction between sport and recreation and sport as economic activity (p. 104).

- Page 79: *What is the exact relation between Community and national law in sport-related issues?* The author says that "when sporting rules are not related to an economic activity, they do not fall under the scope of" Community law. This is true, but *does the sporting activity itself fall under this scope or not?*
- Page 80: *What is meant by the "European public law"?*

- Pages 81 to 105 represent an excellent generalization of the ECJ case law applied to sport in this context.

Comments on Part III:

The nature of broadcasting rights for sporting events has been explained from different aspects: ontological, commercial and legal.

- Page 111: It seems that intellectual property issues have only limited significance, since sports matches are not copyrightable substances. The crucial problem are the rights to broadcasting programs. The author doesn't mention a very practical problem related to the last stage of the providing the transmission of sports events to viewers (public), which may cause serious problems in the Czech law: Under what conditions may for instance a restaurant, bar or a bistro owner show publicly a sport event transmission to his customers, who are sitting in the restaurant, drinking beer and watching the match in the direct transmission. It should be noted that the possibility to watch the match attracts many customers and bring a considerable profit to the restaurant owner.

Part III gives a detailed survey of Commission and Courts decisions in this field. The analysis gives so many details, that the reader, who is not familiar with this area, gets lost. Fortunately, there is a clear summary on pages 164 and subseq. The author makes a sharp difference between initial rights holders and media operators. The problems in the field of competition law arise on the level of abusing the dominant position of media operators (art. 82 of the Rome Treaty). This is why the case law tries to narrow the relevant market up to the regular contests that are considered to be separate market. This is perhaps the only way how to prevent the abuse of dominant position by big operators.

Part IV:

It is very difficult to give comments on this part, which is very technical. It would be perhaps useful *to describe and explain bundling practices* mentioned several times (for instance on page 181 and particularly on page 193 - special packages). *What exactly means unity of rights* (p. 194)?

- Page 200: I fully agree that sports is news, but the transmission of an entire sport event (for instance a hockey or football match) is something more than a simple news, since it represents a reportage providing not only the result, but also (and mainly) the whole course of the event - from the beginning to the end. Nevertheless, just headlines - only selected parts of the match - for instance goals (shayby) I consider as news, not a reportage. *Does the author agree?*

A **concise survey of conclusions** is given on pages 211 to 217. The most important conclusion concerning competition law is that joint selling (or joint buying) of sports media rights, which became a prevailing method, cannot be considered illegal as such, but only in excessive cases (excessive exclusivity, blocking effect etc.). In such cases art. 82 of EC Treaty is applicable. I fully agree with that view.

General remarks to the thesis:

The doctoral thesis should be theoretical and should push the knowledge of the examined area further. I must avoid that both requirements have been fulfilled. The author used a considerable bulk of sources. It can be imagined that just the search of the relevant literature required enormous efforts, since the explored area is new and the sources are consequently relatively rare.

Another positive aspect of the thesis is that given analyses are based on the case law of the Commission and Community courts. This is very important, because the theory can be put into effect only by the decision making of the appropriate bodies.

The scientific quality of the present thesis is without any doubt. The author made an excellent job. Even though certain parts of the text reflect very specialized details, that are very difficult to be understood by readers, I can affirm that the present thesis represents an important step forwards in examining that new and extremely complicated and still developing field.

The text has been elaborated with care not only as to its contents and argumentation, but from the formal point of view as well.

The conclusion of the reviewer is consequently that **the present text fulfills requirements for a doctoral thesis and it is recommended to the oral defence.** I suggest that the author answer the questions or explain the remarks made in this review *in italics*.

Brno, 10 January 2008

prof. JUDr. Vladimír Týč, CSc.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Tyc' with a stylized flourish.